

mondo! Tako malo časa torej! Bridko se meni pri sreci stori, kadar v te grozno zamišljam se dni. Kmalu bi začel pisati pesem o konci sveta, takó me je prevzelo!

Kako zavidam vas, predragi moji tovariši, ki ste škarte — ali drugače rečeno — ki niste še nikdar in nikdar ne boste lezli v vojaške suknje. Takrat, ko se bomo mi najbolj klali in lasali za žive in mrtve, sedeli bodete vi doma za pečjo in popravljali šolske naloge in pisali šolske zamude. Kratek čas vam bodo delale skrbne matere malomarnih učencev in učenk, ki jih bodo zagovarjale: „Naznanili ste me, učenik, ker ni bilo mojega sinčka v šolo. Pa ga res ni bilo? E, saj je bil! O, ne — ni ga bilo, ne! Pa zakaj ne? Ne veste tega? Perje je trebil doma in krompir je lupil pa blato je strgal z očetovih črevljev. In naj bi šel v šolo? Ali nimate glave? Pravijo, da ste strašansko učeni, pa še ne veste, da je treba perje trebiti, če se hoče pernica narediti; krompir se mora olupiti, ako ga hoče jesti; in kdor gre v nedeljo k maši, ta mora imeti snažno obučo! Bog pomagaj, da še tega ne veste! No, ta je pa lepa!“ — In ti, dragi moj amice Martine, „ki si pogumen dečko, dejal bodeš takrat: „Veste, mati, to ni njegovo delo.“ — „Tako!“ (Mati bo zardela, kakor zardi rak, kadar ga vržeš v vrelo vodo.) — „Tako! Glej ga, glej! kdo pa naj to dela. Jaz? Seveda, on pa bo kuhal, vi pa boste jedli tisto, kar bo skuhal. Kajpada, boljše je zanj, če presedi dan v šoli, zvečer pa škriplje za pečjo po tablici, da človek še spatí ne more. O, ti sveta pomagavka! Lahko vam, ki imate tri dekle, dve kuharici in jednega hlapca.“ (A Martinus je čisto sam.) „No, lep gospodar ste vi, ki ne znate nič o perji, o krompirji in o umazanih črevljih. Bog vas udari s svojo šibo, pa s tisto, ki jo ima za velike praznike! Vi — vi — uh, vi ste pa vi!“

Martinus et consortes, pústi peč, naloge in zamude in béži v vojsko, tam si gotovo varnejši! — „Ali nas še zavidaš?“ — Zdaj pa ne več!

(Dalje prih.)

Gorjanec.

Naši dopisi.

Z Breznice. (Novo šolsko poslopje.) Dne 3. vinotoka t. l. obhajali smo slavnost blagoslovljenja novega šolskega poslopja. Nujno smo bili že potrebni dvorazrednice, kajti pri 209 in še čez vsakdanjih šolarjih in poleg tega še v stari mokrotni in zaduhli šolski sobi jedna učna moč nemore doseči najboljšega uspeha, če bi tudi otroci obiskovali šolo zelo redno. Da bi se tedaj mogel pouk uspešneje gojiti, poprijel se je slavni c. kr. okrajni šolski svet v Radovljici že v letu 1887. inicijative, razširiti jedno-razrednico v dvorazrednico; dné 11. sušca 1887 bil je v šolski sobi na Breznici soglašen sklep krajnega šolskega sveta, srenjskega odbora in gospodov komisijelnih udov slavnega c. kr. okrajnega šolskega sveta v Radovljici, da se razžiri dosedajna jednorazrednica v dvorazrednico. Glede stavbe nastala so različna mnenja, jedna stranka hotela je imet

novó šolo na starem, ob bregu ležečem, a drugi so zahtevali primernejše stavbišče za šolo. Koncem leta 1889. izrekó se soglasno vsi zastopniki v brezniški občini pri nekem zborovanju, da naj se kupi nov prostor za šolsko stavbo in da naj se šolsko staro poslopje ne podira. Na to je tedanji za šolo zelo vneti predsednik krajnega šolskega sveta — oče sedanjega g. načelnika in podjetnika nove šolske stavbe — s privoljenjem občinskim kupil za 390 gld. v bližini farne cerkve v prostoren travnik. Komisijelni ogled slavnega c. kr. okrajnega šolskega sveta v Radovljici je dné 14. vinotoka 1890 na lici mesta ta travnik spoznal zelo primernim kot stavbišče šolskemu poslopju; odobril se je pri tej priliki tudi načrt nove ljudske šole na Breznici in sicer za trirazrednico. A ker se duhovi v občini glede šolskega stavbišča niso hoteli pomiriti, treba je bilo zopet dné 30. mal. travna 1893 komisijelne obravnave slav. c. kr. okrajnega šolskega sveta z zastopniki občinskimi, kjer so se vsi ugovori zaslíšali ter v odločitev predložili višji oblasti. Visoki c. kr. deželni šolski svet je potem z razpisom dné 16. mal. srpana 1893 št. 1433 zaukazal, da naj se šola zida na kupljenem prostoru kot trirazrednica, a naj se za sedaj otvori s šolskim letom 1895/96 le dvorazrednica.

Vso stavbo dvorazrednice oziroma trirazrednice oddal je krajni šolski svet pri zmanjševalni dražbi dné 2. listopada 1893 pri vsklíčni ceni 11297 gld $2\frac{1}{3}$ kr. g. Ivanu Čopu, trgovcu in posestniku v Mostah — sedanjemu predsedniku kraj. šol. sveta —, za 9390 gld. V spomladi 1894 pričelo se je zidati, ter se je do jeseni toliko zvršilo, da je bilo poslopje pod streho. Letošnjo pomlad se je delalo dalje in koncem meseca kimovca t. l. dokončalo.

Načrt za novo šolsko poslopje naredil je g. Francíšek Žužek, sedaj v Ljubljani; načrt je zahtevam šolskih postav povsem umerjen in ker je poleg tega tudi gospod podjetnik stavbe zelo solidno svoje delo dogotovil, je nova dvorazdnica prvi kras ne le Breznici, temuč je tudi — sinelo trdim — najlepša šola v okrajih radovljiškem.

Dné 3. t. m. bilo je novo šolsko poslopje slovesno blagoslovljeno.

Pri blagoslovljenji bili so navzoči: g. c. kr. okr. šol. nadzornik Andrej Žumer, ud slav. c. kr. šolskega sveta g. nadučitelj Grčar, g. nadučitelj J. Medič, gg. učitelji Wresitz, Triplat, Gorečan in domači šolski voditelj, dalje ves krajni šolski svet z gospodom predsednikom in podjetnikom Ivanom Čopom in g. županom A. Kržišnikom z Breznice.

Blagoslovljenje se je pričelo s slovesno šolsko mašo, katero je služil č. g. župnik T. Potočnik v spremstvu č. gg. župnikov Turka in Košmelja.

Po sveti maši poda se med potrkavanjem zvonov vsa šolska mladež, zgoraj imenovani in velika množica pobožnega ljudstva do novega šolskega poslopja, kjer č. g. župnik v spremstvu svojih č. gg. sobratov blagoslovi poslopje od zunaj. Na to se zbero vsi šolarji, če tudi jih je bilo nad 200 — in zbrana množica v jedno sobo, in č. g. župnik blagoslovi vse notranje šolske prostore in šolski križ.

Zbrani mladini najprej č. g. župnik T. Potočnik razjasni pomen blagoslovljenja, prosi otroke, da naj so poslušni in pridni, ter pozivlje stariše, da naj bodo vsi in povsod za šolo. Na to je c. kr. okrajni šolski nadzornik gosp. Andrej Žumer se v govoru zahvaljeval g. podjetniku stavbe za tako solidno in lepo delo, povdarjal kak namen ima šola, pozivljaj stariše, da redno pošiljajo svoje otroke v šolo, ter se slednjič spominjal najvišjega deželnega očeta presvetlega vladarja, pozivljajoč zbrane, da se presvetlemu cesarju zakliče trikratni Slava!, na kar se vse zbrano navdušeno odzove, šolski otroci pa zapoje cesarsko pesem.

Po končani slavnosti zbrali so se udeleženci pri kosilu v gostilni g. E. Jegliča na Selu, kjer so se vršile slavnosti primerne napitnice.

K sklepu naj se še z najudanejšo zahvalo spominjam slavnega deželnega odbora, kateri je pripomogel s precejšnjo svoto 1100 gld. podpore, da se je mogla šola tako vzorno izdelati. Naj mu bo v imeni davkopláčevalcev tem potom izročena najlepša za-

hvala. Istotako veže me dolžnost, izreči presérno zahvalo domačemu č. g. župniku T. Potočniku in č. g. profesorju dr. Iv. Svetini, ker sta kupila novi šoli prekrasno podobo sv. Alojzija. Bog plačaj!
Šolski voditelj.

Iz Starega Trga pri Loži. Nagrobni spominek Blaž Raktelju, nekdanjemu tukajšnjemu nadučitelju, se je odkril dne 10. vinotoka na pokopališču v Podcerkvi v pričo mnogobrojnega odličnega občinstva. — Bila sta to slavnost tudi počastila dva gospoda iz Ljubljane, a slabo vreme je bilo vzrok, da se niso vdeležili tovariši iz okraja, ker je osobito zjutraj močno deževalo. — Spominek stane v Ljubljani 85 gl. 83 kr. — Izdelal ga je prav ukusno kamnosek A. Vodnik; vsem vgaja, in umetnika v nadaljno naročilo priporoča. Slavna učiteljska društva naj se v takih slučajih zaupljivo obračajo na g. A. Vodnika. Pri obedu je bilo navzočih čez 20 oseb in spominjali smo se še prav tople ranj. Bl. Raktelja. — A dobili smo tudi brzojavne častitke k tej slavnosti. Brzojavil je gosp. prof. Anton Stritar in gg. učitelja Krulec in Razinger. Gosp. tovariši iz okolišča so pisali, naj bi se zaradi slabega vremena slavnost odložila. — Gg. Bantan in njegov tovariš sta poslala prispevek 2 gl., ker ju slabo vreme zadržuje osebno se vdeležiti slavlja. — Računi so vsem p. n. darovalcem pri podpisnem na razpolago.

Kaspar Gašperin, nadučitelj.

Vestnik.

Osobna vest. Gosp. L. Abram, nadučitelj v Kostanjevici, je dobil nadučiteljsko službo v Senožečah.

Dar. „Društvu za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani“ je podaril gosp. Peter Mayr ml. posestnik i. dr. v Kranji 200 K ter postal v smislu § 6. društvenih pravil pokrovitelj društva. Bog povrni stotero vrlemu rodoljubu in iskrenemu prijatelju ljudskih učiteljev ta velikodušni dar, društvu pa nakloni še mnogo taciš dobrotnikov!

Občni zbor „Društva za zgradbo učiteljskega konvikta“ bode dne 27. grudnia ob 6. uri zvečer v poletnem salonu „Pri Maliču“. Po občnem zboru bode pa ravno tu „zabavni večer“ na čast vsem zborovalcem. — Drugi dan, t. j. dne 28. grudnia, ob 9. uri dopoldne bode pa občni zbor „Slovenskega učiteljskega društva“ v mestni dvorani. Po zborovanji — ob 1. uri — bode „banket“. Kdor se ga želi vdeležiti, naj se blagovoli zglasiti pri tajniku Slov. učiteljskega društva gospodu Jak. Furlanu.

Ljubljanski mestni svet je sprejel v svoji javni seji dne 5. t. m. sledeči predlog: „Kot vidni spomin na veliko naklonjenost Njega Veličanstva cesarja za naše, po potresu tako hudo prizadeto mesto in Njega osrčevalno navzočnost v Ljubljani, postavi se spomenik na javnem mestu“. V isti seji bili so imenovani častnimi občani: bivši minister, sedanji štajerski namestnik Baquehem, deželni predsednik Hein, Jan grof Harrach, baron Schwegel in Šuklje. Grofu Hohenwartu pa se je izrekla zahvala kot staremu občanu. Svoj čas se izreče priznanje in zahvala tudi drugim, kateri so delovali v korist Ljubljane o priliki potresne nesreče.

Pravila za življenje. Sloveči francoski pisatelj Aleksander Dumas, sin, veli: Hodi vsaki dan po dve uri; spi vsako noč po sedem ur; leži k počitku, kadar si zaspan; ustani, čim se prebudiš; jej le tedaj, kadar si lačen in pij le tedaj, kadar si žejen, a oboje vedno le polahko. — Govori le, kadar je treba; ne piši ničesar, kar ne bi mogel podpisati in ne stori ničesar, kar ne bi smel povedati v javnosti. Ne zabi nikdar, da se bodo drugi zanašali na te, a tebi ni nikdar treba zanašati se na druge. — Ne ceni denarja ne več ne manj nego je vreden: denar je dober služabnik, toda slab gospodar. Odpuščaj vsakemu v naprej, ne preziraj ljudi, ne sovraži jih i ne posmehuj se jim. Trudi se, da bodeš v vsem jednostaven, da postaneš koristen, da ostaneš svoboden. Kadar mnogo trpiš, poglej svojemu trpljenju naravnost v lice, ono te bode vsikdar mnogo naučilo.

Naznanilo. Za od družbe sv. Mohorja letos izdano Jožef Stritarjevo knjigo „Pod lipo“ se dobivajo **lepe platnice** pri knjigovezu Ivanu Bonaču v Ljubljani komad po 20 kr., s poštnino vred 25 kr. Kdor vzame več komadov na enkrat, pošljejo se mu franko.